

فراوانی علل قطع آمپول دپومدروکسی پروژسترون استات در زنان مراجعه کننده به

مراکز بهداشتی و درمانی تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی ایران

چکیده

آمپولهای DMPA دارای مزایایی نظیر سهولت استفاده، اثر بخشی بالا، افزایش سطح هموگلوبین و عدم افزایش خطر ترمبولیسم نسبت به قرصهای ترکیبی می‌باشند. اما علیرغم مزایای ذکر شده تعداد زیادی از زنان پس از ۱ یا ۲ نوبت تزریق درخواست قطع آمپول را می‌کنند که این امر نیاز به بررسی و تحقیق دارد تا دلایل قطع آمپول مشخص شده و عوارض احتمالی ناشی از این روش پیشگیری، مورد توجه قرار گیرد. این پژوهش با هدف تعیین دلایل قطع آمپول، روی ۹۰۰ زن مراجعه کننده به مراکز بهداشتی و درمانی دانشگاه علوم پزشکی ایران انجام شد. اطلاعات در مدت ۱۰ ماه توسط پرسشنامه و از طریق مصاحبه با زنانی که آمپول را قطع کرده بودند، جمع‌آوری گردید. نتایج حاکی از آن بود که حدود ۶۱٪ از نمونه‌ها پس از ۱ تا ۲ نوبت تزریق آمپول، اقدام به قطع آن کرده بودند و ۴۰٪ نمونه‌ها پس از قطع آمپول تأخیر در وقوع قاعدگی داشتند. عمده‌ترین دلایل قطع آمپول شامل اختلال در قاعدگی (۵۳/۶٪) آموره (۵۰/۶٪) سردرد (۳۳/۵٪) و کاهش میل جنسی (۲۰/۳٪) و غیره بوده است. با توجه به آمار بالای زنانی که آمپول را قطع می‌کنند. لازم است تا کارکنان واحدهای تنظیم خانواده در هنگام مشاوره و توصیه آمپول بررسی همه جانبه و دقیقی از متقاضیان به عمل آورده و در صورت انتخاب آمپول به عنوان روش پیشگیری، آنها را بطور مرتب پیگیری کرده و معاینات دوره‌ای را بطور منظم و ادواری برای آنها انجام دهند تا در صورت بروز مشکل بتوانند به موقع برای رفع آن اقدام نمایند.

*افتخارالسادات حاجی کاظمی I

صغری نیک‌پور II

حمید حقانی III

کلیدواژه‌ها: ۱- آمپولهای دپومدروکسی پروژسترون استات ۲- دلایل قطع آمپول

۳- قاعدگی طبیعی و غیرطبیعی

مقدمه

بنابر گزارش سازمان بهداشت جهانی در سال ۲۰۰۰، ۱۶ میلیون زن در دنیا از روشهای تزریقی پیشگیری از بارداری استفاده می‌کردند که ۱۳ میلیون از آنها آمپولهای تزریقی ۳ ماهه را انتخاب کرده بودند و در حال حاضر در حدود ۱۰۰ کشور جهان از جمله امریکا از مصرف کنندگان این روش می‌باشند (۲). در کشور ایران از سال ۱۳۷۴ مصرف این آمپولها در دستور کار مراکز بهداشتی و

استفاده از آمپول دپومدروکسی پروژسترون استات (DMPA) به عنوان یک روش پیشگیری از حاملگی از اوایل سال ۱۹۶۰ در برنامه تنظیم خانواده قرار گرفت که پس از مدتی استفاده از آن به دلیل عوارض احتمالی، دچار وقفه شد و پس از تحقیقات سازمان بهداشت جهانی مجدداً مصرف آن توصیه گردید و از سال ۱۹۹۲ اداره غذا و دارو آمریکا (FDA) مصرف آن را مورد تصویب قرار داد (۱).

این مقاله به عنوان طرح پژوهشی در دفتر معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی ایران به ثبت رسیده است (شماره ۳۴۲).

(I) کارشناس ارشد پرستاری بهداشت جامعه، عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران، تهران (*مؤلف مسؤول)

(II) کارشناس ارشد پرستاری بهداشت جامعه، عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران، تهران.

(III) کارشناس ارشد آمار حیاتی، عضو هیئت علمی دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران، تهران.